

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 „ „ „ pe 1/3 de an 5 cor.
 „ România și străinătate pe an 14 frc.
 „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea

„FOAIA DIECEZANĂ“

iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la Administrațiunea Tipografiei și Librăriei diecezană în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr. 4625 Șc. ex 1909.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de *profesor* pentru obiectele Istoria universală, Istoria patriei, Constituția și Geografia patriei și Constituția bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar fix anual 1000 cor.

2. Dela definitivare în relut de cvartir 400 cor.

3. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor., socotindu-se acestea dela definitivare.

4. Dreptul de penziune în sensul statutelor de penziune.

Competenți pot fi numai Români gr. or. și au să producă:

1. Atestat de botez.

2. Atestat de maturitate.

3. Absolutoriu de universitate despre studii pedagogice sau filozofice.

4. Eventuale atestate de cenzură.

5. Atestat despre eventuale servicii de până acuma.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută în 13/26 August 1909.

Filaret Musta m. p.

Arhimandrit, vicariu episcopesc.

3—3 [39]

Nr. 4626 Șc. ex 1909.

Pentru ocuparea unui post de *profesor* pentru obiectele: Aritmetica, Geometria, Științele naturale, Fizica, Chemia și Economia să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar fix anual 1600 cor.

2. Dela definitivare în relut de cvartir 400 cor.

3. Dreptul la 5 cvincvenii à 160 cor., socotindu-se acestea dela definitivare.

4. Dreptul la penziune în sensul statutelor de penziune.

Competenți pot fi numai Români gr. or. și au să producă:

1. Atestat de botez.

2. Atestat de maturitate.

3. Absolutoriu de universitate despre studii pedagogice sau filozofice.

4. Eventuale atestate de cenzură.

5. Atestate despre eventuale servicii de până acuma.

Caransebeș din ședința conzistorială, ținută în 13/26 August 1909.

Filaret Musta m. p.

Arhimandrit, vicariu episcopesc

3—3 [40]

Nr. 4966 Șc. ex 1909.

Pentru conferirea a patru stipendii de câte 100 cor. din „Fundațiunea de stipendii a maiorului ces. și reg. *Trăilă Stroiescu*“, să scrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Concurenții cari doresc a obține unul din aceste stipendii vor avea să producă următoarele documente originale:

1. Estras de botez.

2. Atestat dela oficiu parohial că sânt înrușiți cu fundatorul, respective că aparțin comunei Iablanita.

3. Atestat de paupertate.

4. Atestat școlar despre progresul făcut în anii școlari trecuți.

Reflectanții pot fi elevi ai vre-unui institut de învățământ de orice categoriie.

Conform literilor fundamentale să vor lua în considerare în prima linie descendenții după erezii fundatorului, în linia a doua cei cu apartinerea la comuna Iablanita și numai în lipsă de astfel de concurenți cei din alte comune ale diecezei.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută în 13/26 August 1909.

Filaret Musta m. p.

Arhimandrit, vicariu episcopesc.

3—3 [41]

Chestia noastră bisericească

I.

Nelntreținutul cugetător și muncitor pentru binele obșteșc al neamului nostru, dl profesor universitar Nicolae Iorga, a zis, cu tot dreptul, că *chestia bisericească* este, pentru noi Români, *cea mai mare*. Eu iscălesc această aserțiune cu amândouă mâinile. Ba mai adaog că chestia bisericească este pentru noi *prima condiție de viață* și trebuie să ne fie și *cea mai sântă*, căci eu sunt cu totul convins că numai rezolvarea ei norocită poate cimentea temelile de viață ale neamului nostru cu acea sântă și uriașă putere, care să fie în stare a asigura clădirea noastră națională în contra tuturor furtunelor și uraganelor prezentului și viitorului, ce ne amenință din toate părțile. Mie-mi dară permis a încerca rezolvarea acestei chestii așa, după cum o înțeleg eu.

II.

Toată viața omenească, fie ea numai a unui individ, ori a unui popor, ori a tuturor popoarelor, se manifestează numai ca rezultat al sufletului, căci sufletul este cârmaciul întregului complex de fapte ce izvoarește din el. Se știe însă că condițiile de viață sunt garantate numai de buna rânduială, care însemnează tot atâta, cât însuș viața, pe când nerânduiala duce, în mod fatal, la distrugere și moarte. Înțelegem dar că mai întâi sufletul omului trebuie să se afle în bună rânduială, mai ales el trebuie să fie obiectul celei mai grijilii purificări de toată tina și rugina, dacă e vorba să rămâe izvor limpede și curat, din care să curgă numai fapte de viață. Drept mijloc de purificare a sufletului omeneșc a servit, servește și va servi totdeauna *cuvântul*, menit să-l înțeleptască pe om, și mai ales să-l încununeze cu cununa moralității, care e singura podoabă și vrednicie adevărată și neperitoare a vieții omenești.

Dar să zugrăvim acum un mic tablou. Să ne închipuim un imperiu, în al cărui cuprins se adăpostesc 120 milioane de oameni, dintre cari 60 milioane sunt robi, 40 milioane supuși și 20 milioane stăpâni. Robii, deși oameni sunt și ei, n'au absolut nici un drept. Stăpânii însă au, în genere, toate drepturile și în special, au dreptul să-i cumpere și să-i vândă pe robi, mânându-i cu zecile de mii pe piețele orașelor și despărțind soț de soție și copii de părinți — au dreptul să-i ție pe cei tineri și voinici legați în lanțuri, ca pe câni, pe lângă palatele lor, ori să-i deprindă a face slujba cailor, ori să-i ucidă fără nici o răspundere, ori să-i bată, să-i chinuiască, să-i trimită, cu puțină mâncare și în arșița cea cumplită a soarelui, la munca câmpului, iar peste noapte să-i ferece în cătuși și să-i închidă în vizunii suterane, și dacă ei ar cuteza să fugă, să-i prindă cu ajutorul breslașilor, numiți *fugitivari*, cari să-i înfiereze pe frunte și să le deie de două ori mai multă bătaie și de două ori mai mult de lucru — și la urma urmelor, fiind

robi bătrâni, slabi, ori cu totul istoviți de puteri, să-i arunce pe drumuri ori să-i trimită la moarte. În putredul imperiu al Romanilor, crâmpeliul acesta de tablou a fost realitate. Pentru a-l mai complecta puțin, mai amintesc că stăpânii romani puteau, la unele întâmplări, să-și ucidă soțiile și să-și vândă ori să-și și ucidă și copiii. Abia pe timpul împăratului Alexandru Sever (222--235 d. Cristos) s'a statorit legea, că tatăl n'are voie să-și ucidă fiul, fără să i-se dovediască mai întâi vinovăția înaintea tribunalului. De astfel setea cea mai mare a stăpânilor era vânarea avuțiilor, a luxului celui mai exagerat și a săturării tuturor poftelor, iar dacă ei își pierdeau averile și sănătatea cu dezmierdările și desfrânările cele mai fantastice, atunci se duceau la moarte împreună cu gladiatorii. — Împărații Tiberius, Caius Caligula, Claudius, Nero, Galba, Oto și Vitelius, ce au urîat pe tron, în șir neîntrerupt după olaltă, au murit tusșepte de moarte năprasnică, anume unul fiind otrăvit, altul junghiat și ceilalți uciși. — N'a avut Cornelius Tacitus tot dreptul să zică, că imperiul roman geme supt greutatea mâniei dumnezezești? Și oare se poate dovadă mai lămurită, că singur numai cuvântul omeneșc sau singură numai înțelepciunea omenească nu poate purifica sufletul, nu-l poate duce pe om la rânduiala și moralitatea aceea, care garantează faptele de viață, ci mai vârtos îl duce la culmea sumeției, la egoismul cel mai cras, la nerânduială și la moarte!?

III.

Moralitatea cea reală din imperiul roman așa precum am zugrăvit-o, trebuie să-i deschidă ochii și celui mai orb, ca să vadă numai decât într'o lumină mai intensivă decât cea a soarelui, că nu fantasie, ci fapt aievea și adevăr vecinic e doctrina bisericii despre păcatul strămoșesc și despre stricăciunea produsă, prin el, în întreaga omenime. Și oare cari sunt factorii, cu ajutorul cărora moralitatea omenească a evoluționat dela starea, ce am descris-o mai nainte, până la starea în care ea se află în zilele noastre? Factorii aceia se află numai în cuvântul dumnezeesc în general și cu deosebire, în legea lui Cristos. — În contrast direct cu sumeția care — precum zice sântul Grigorie — „*e rădăcina tuturor fărădelegilor*“ și nenorocirilor omenești Isus Cristos îi cere omului absolută umilință înaintea cuvântului Său și ascultare necondiționată de el. Când Isus și-a început activitatea Sa publică, primul cuvânt, ce El l-a rostit, în strălucita Sa predică de pe munte, a fost: „*Fericiti cei săraci cu spiritul, că acelora este împărăția cerurilor*“ (Mat. 5, 3). După învățătura tuturor sântilor părinți și dascali ai bisericii noastre, „*cei săraci cu spiritul*“ sunt oamenii, cari își umiliesc sufletul înaintea cuvântului dumnezeesc, ori a legii ori a învățaturii dumnezezești. Isus însuși zice că a lor *va fi*, ci a lor *este*, adecă umiliții trăiesc chiar aici pe pământ, ca și cum ar fi în împărăția cerurilor. Deci Isus singur a pus umilința drept temelie a tuturor învățăturilor sale, și de aceea ne și îndeamnă: „*Veniți la Mine*

toți cei osteniți și însărcinați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu peste voi și vă învățați dela Mine, că eu sunt blând și umilit cu inima, și veți afla odihna sufletelor voastre, că jugul Meu este bun și sarcina Mea este ușoară" (Mat. 11, 28—30). Întregul fel de viață și întreaga învățătură a lui Isus Cristos este o neîntreruptă și neasemănată umilință, este însăș umilința în toată deplinătatea sa. Și fiindcă El pilda ni-a lăsat, ca și noi să urmăm urmelor Lui, de aceea umilința este cea dintâi și cea mai delipsă virtute creștinească. E doar ușor de înțeles, că precum din firul de sămânță cel otrăvit de sumeție, dar învățat de diavolul în dulcele cuvânt al lingușirii și farișat de el, cu iscusință, în inima Evei, a răsărit pentru noi oamenii moartea, așa numai din firul de sămânță al umilinței sau smereniei menită a fost și este să ne răsără viață. Fericitul Augustin, întrebat de un anume Dioscorus, ce să facă, ca să vie la calea adevărului și să fie creștin deplin, iată, ce răspuns i-a dat în scris: „Tu mă întrebi, care-i lucrul cel dintâi, ca să poți ajunge la deplinătatea creștinească, și eu răspund: Umilința! Și care-i al doilea lucru? Umilința! Și care-i al treilea? Umilința! Și încă mai ce? Umilința! Tot Augustin zice: „De vrei să fii mare, începe dela lucrul cel mai mic; dacă cugeți să-ți faci o clădire măreață de vrednicie sufletească, cugetă mai întâi la fundamentul umilinței". După pilda vameșului și farișeului, ce se încheie cu cuvintele „cel ce se va înălța, se va umili, și cel ce se va umili se va înălța" (Mat. 23, 12), sântul Ioan Gură-de-aur adaogă: „Dacă ași trebui să am eu una din acestea două, anume toate păcatele pelângă umilință, sau toate virtuțile pelângă truție, atunci mai bucuros ași vrea să am toate păcatele pelângă umilință, decât toate virtuțile pelângă truție". De ce? „Dumnezeu trușășilor le stă împotrivă, iar celor umiliți le dă dar" (Petru I ep. 5, 5). Iată, de ce zice și sântul Grigorie: „Cine vrea să-și adune virtuți, fără umilință, acela cară colb în vânt", și „dacă nu ai virtutea umilinței, fă chiar fapte dumnezești, ele rămân deșerte".

IV.

S'ar părea că virtutea umilinței creștine, ajungând odată să-l stăpâniască pe om cu toată puterea sa, ea îi nimicește deplin voința și îl prefăce într'un automat fără de viață. Adevărul despre această părere îl vom vedea în curând. Deocamdată să-l lăsăm pe Augustin să grăiască. El zice: „Nu orice umilință e adevărată. Umilința adevărată e iscusită, ea știe a ține în tot locul măsura și a merge spre lânta cea dreaptă. Este o umilință a fricei de rob și o umilință a neștiinței și a bolânziei. Umilința adevărată știe deosebi locul, timpul și împrejurările", sau — cum zice sântul Grigorie cel Mare — „știe a se păzi cu grijă să nu întrecem măsura, și așa să ne lăpădăm de drepturile, ce ni se cuvin".

Împăratul roman Maximilian s'a fost retras de dinaintea Galilor, cu oastea sa obosită, peste Alpi, având de gând să-și întăriască puterile și să se arunce

din nou asupra dușmanilor. Ca să aibă noroc, el porunci tuturor ostașilor săi să j-rtească zeilor. În oastea sa se aflau și 6000 de creștini din legiunea tebană, ce se opuseră poruncii împărătești. Împăratul ordonă să fie decimați, dar vitejii rămași în viață nu-și pierdură curajul. Împăratul ordonă a dona decimare, însă nici aceasta nu ajută nimic. Împăratul îi amenință pe neascultători cu totală extirpare. Atunci unul din acei eroi a grăit așa :

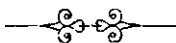
Împărate, noi suntem ostașii tăi, dar mărturisim, fără frică, că suntem și slujitori ai adevăratului Dumnezeu. Tie îți suntem datori cu slujba în război, iar înaintea Dumnezeului nostru noi trebuie să avem cuget neîntinat. Dela tine primim cele delipsă pentru viață, viața însă am primit-o dela Dumnezeu. Noi n'avem voie să ascultăm de porunca ta, căci nu ne putem lăpăda de Dumnezeul nostru. Dacă nu ceri ceva, ce ne siluiește cugetul, noi suntem gata să-ți implinim, ca și până acum, orice poruncă; dacă însă vrei să ne siluiești cugetul, atunci noi trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de tine. Iată, aici suntem cu toții și mărturisim în fața tuturor credința noastră în unul adevăratul Dumnezeu, Creatorul tuturor făpturilor, și în Fiul Său Isus Cristos. Fă cu noi, ce vrei. Noi ne simțim fericiți să suferim pentru voia Dumnezeului nostru. Asprimea ta nu ne va ațîța la răscoală. Deși avem armele în mâni, noi nu ne vom apăra, ci mai bine ne vom lăsa noșii decât să ne lăudăm pe alții, mai bine ne vom pierde viața nevinovali, decât să ni-o păstrăm prin vre-o vină. — După aceste vorbe, vitejii eroi au murit cu toții moarte de mucenici.

Exemplul acesta și atâtea altele din martirologia bisericii noastre ne arată clar, că adevărata umilință creștinească nimicește aievea în om voia sa cea coruptă, originală, dar ea nu-l face automat fără viață, ci îl răsplătește cu un echivalent de preț înzecit și însutit mai mare, dupăcum zice însuș Dumnezeu: „Eu locuiesc în înălțime și în loc sânt, dar (locuiesc) și cu cel zdrobit și umilit la suflet, spre a însufleți din nou inima celor umiliți și a însufleți din nou inima celor zdrobiți" (Isaia 57, 15). Adevărata umilință creștinească biruește lumea, căci zice sântul apostol Ioan: „Cine este cel ce biruește lumea? Numai cel ce crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Credința noastră este biruința, care biruește lumea" (I ep. 5, 4 și 5). Dar credința și umilința sunt așa de contopite și identice, încât sântul apostol Ioan putea prea bine să zică, că umilința este biruința, care biruește lumea, și aceasta cu atât mai mult, cu cât singur Isus Cristos ne spune, că împărăția cerurilor este chiar aici pe pământ numai a celor umiliți înaintea învățăturilor Sale și a celor prigoniți pentru dănele (Mat. 5, 10, 11). Se înțelege că sufletul omenesc, trecând prin operația de purificare a umilinței creștinești, e însoțit până la un timp, de scârbe și de dureri, dar numai „în foc se lămurește aurul, iar oamenii cei primiți (se lămuresc) în cuptorul umilinței" (Is. Sir. 2, 5), și Isus ne incu-

rajază: „În lume scârbe vești avea, ci îndrăzniți, că Eu am biruit lumea” (Ioan 16, 33). După ce trece timpul scârbelor și al durerilor, sufletul cel umilit e un adevărat uriaș, pe care nici o putere omenească sau diavolească nu-l mai poate birui.

Care om, cu un picuș cât de mic de rușine și de simțire și judecată dreaptă și curată, poate rămâne nezguduit în toată ființa sa față cu făgăduința ca cu jurământ a lui Isus: „Adevăr zic vouă, nime nu este, care și-a lăsat casa sa sau frații sau surorile, sau pe tatăl său sau pe muma sa, sau muierea sau fiii sau moșiile pentru Mine și pentru evanghelie, și să nu ieie de o sută de ori mai mult acum în viața aceasta, (anume să nu ieie) casă și frați și surori și mămă și fii și moși între prigoniri (adecă chiar prigonit de ar fi), și în veacul cel viitor — viața de veci”!? (Marcu 10, 29 și 30). Și dacă însuș Fiul lui Dumnezeu ne făgăduiește așa, de ce să nu luăm noi Români, chiar în viața aceasta, de o sută de ori mai mult, decât avem aieva? De ce să nu ne însutim puterile și să nu ne facem împărăția cerurilor chiar aici în lumea aceasta? De ce să nu înțelegem, că de trăim ori de murim, ai Domnului suntem, și dacă numai Lui Îi jertfim voia noastră, viața cea mai fericită ne așteaptă!? De ce? Poate de aceea, pentru că nu ne plac lanțurile, de cari cu atâta groază, se scutură raționalistii?

Da, am fost și suntem încă copii naivi, răsfățați și zburdațici. Ne-am închinat și ne închinăm încă la toți idoli Apusului, și am ajuns până la cumplita catastrofă din primăvara anului 1907, și la toate nevoile, ce ne pasc până în ziua de astăzi.

(Urmează)

Fondul preoțesc de penziune

Nu voesc a conturba idealele colegilor însuflețiți și a le strica calculii, dar multele nesuccese din viață m'au făcut să dubitez în posibilitatea reactivării fondului de penziune. Anul trecut m'am arătat în „Drapelul” nedumeririle mele, cumcă preoțimea ar putea aquira atari venite fondului, ca fondul să poată solvi penziunile dorite; eventual că fondul ar putea solvi penziunile dorite pelângă venitele, ce le pot aquira preoții.

Fără datele delipsă nu sânt în poziția de a controla și demonstra numerice rezultatul reactivării fondului; dar sânt în speranță, cumcă părintele Filip Pop, luându-ș sarcina a elabora proiectul de statute, pentru care merită recunoștința preoțimei, își va fi luat și osteneala a studia perfect atât referințele speciale ale preoțimei, după datele necesare, care la tot cazul au trebuit să-i stea la dispoziție, cât și alte instituțiuni de felul acesta și astfel cu cea mai mare conștientozitate, în deplina cunoștință de cauză se va fi apucat de lucrul acesta îmbrătoșat cu atâta zor și care de fapt poate fi pentru preoțime și o

binecuvântare, dar și o pacoste cu cele mai amară desiluzionări. Presupunând dar cumcă venitele și spesele sânt aduse în echilibru după cea mai perfectă calculare a probabilității și cumcă o seducere ar fi cu totul imposibilă, mai rămâne ca preoțimea în conferințele ei, dezbătând afacerea, să se declare: ce poate și cât poate? La aceste dezbateri la tot cazul ar fi bine, dacă ar lua parte numai acei preoți, cari sânt interesați la fond, adecă ceice sânt deja înscriși și cari voesc a se înscrie, și nu toți, dintre cari sânt mulți pe cari nu-i privește și li-e irrelevant că va exista și cum va exista fondul, și voesc numai a arăta că știu vorbi.

Declarațiunea este absolut necesară, dacă e vorba să se pună baze solide. Necesitatea o reclamă mai multe împrejurări, și adecă:

1. Nu este vorba numai de înfișțarea unui fond, ci și de modificarea altui fond, la care o parte a preoțimei și-a câștigat anumite drepturi solvind 10—20 ani. Aceste drepturi (jus praeventionis) nu să pot desconsidera și modifica fără consenzul membrilor interesați.

2. Statutele impun sarcini grele fără a garanta, că pelângă sarcini egale vor și beneficia egal din cauza etății diferite și timpului de servire. Astfel nu să pot impune preoților bătrâni taese, pelângă cercetarea disciplinară și sequestrarea venitelor, fără consenzul lor, neavând ei nici o speranță la fond.

3. Fondul va prospera numai dacă taxele să vor solvi regulat și apoi cum să vor solvi regulat, dacă membrii nici nu voesc să știe de ele. Incassarea taxelor cu cercetarea disciplinară și sequestrarea venitelor este absurdă și nicicând nu va duce la scopul dorit, dupăcum o dovedește în abundență fondul de penziune al învățătorilor, a notarilor, dar și cel preoțesc de mai nainte, când a trebuit să se descrie sume considerabile. Banii să plătesc cu bani și nu cu cercetări disciplinare. Speranța pusă într'un fond, susținut cu cercetări disciplinare, este ca și a celui ce voind a scăpa de înneceare se prinde de un pai.

Considerând dar declarațiunile ca condițiune sine qua non a prosperării fondului, nu pot ascunde îngrijirea de eventualitățile, că preoțimea sau nu-și va vota sarcini cu foloase dubii, sau că să va vota numai de o parte neinsămnată a preoțimei, carea nu poate pretinde ca dorința ei — a minorității — să să impună cu cercetări disciplinare majorității preoțimei. Și astfel, că nu cumva cauza, îmbrătoșată cu atâta însuflețire, să să împingă din nou în abis, de unde a eșit, să rămână și pe mai departe un *pium desiderium*, imi iau voea a face tot la proiectul părintelui Filip Pop oarecare observări ca un *modus vivendi*, cu care s'ar putea împăca toți, lăsând ca viitorul să hotărască, dar firește între alte condițiuni, decum a fost pân acum.

Observările mele sânt următoarele:

§-ul 3 din proiectul p. F. Pop să să modifice într'acolo, că membrii fondului sânt „Toți parohii,

adminstratorii, capelanii și diaconii cari se vor hirotoni după votarea statutului, iară din cei în funcțiune aceia, cari se vor dechiera și solvi taxele.

Ș-ul 7. să să modifice astfel, că dacă penziunile și ajutoarele să vor spori întru atâta, încât nu să vor putea da așa de mari din suma disponibilă, atunci să să reducă proporțional, dar numai penziunile, care în cele mai multe cazuri sânt benevole și poate de multeori nedrepte; iar nicidecum ajutoarele văduvelor și orfanilor lovite de soarte. Această modificare e cu atât mai delipsă, încât preoții fiind mai tari, văduvele și orfanii vor ajunge a trage scurta. Lucrurile omenești le cunoaștem și nu ne încredem în ele.

(Urmează).

Nr. 868—1909.

Concurs

Pentru ocuparea postului de *învățătoare suplinoare pentru lucrul de mână* la „Școala civilă de fete a Asociațiunii” se publică concurs.

Învățătoarele cari doresc a ocupa acest post au să înainteze, până la 20 Septemvrie st. n. comitetului central al Asociațiunii (Sibiu, str. Morii Nr. 6) următoarele acte:

- a) un certificat de botez;
- b) un act prin care să-și dovedească calificația cerută de legea statului pentru ocuparea postului de învățătoare la școlile civile;
- c) un act despre studiile pregătitoare și ocupația de până acum;
- d) un certificat despre cunoștințele în teorie și în praxă a lucrului de mână;
- e) un act prin care să dovedească cunoștința limbei române și maghiare, eventual și germane.

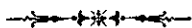
Vor fi preferite învățătoarele cari, pe lângă calificația din lucrul de mână, mai au calificația și din oarecare categorii de studii.

Învățătoarea suplinoare primește o retribuție anuală de K 660 plătită în rate lunare anticipative și întreagă întreținerea în internat.

Învățătoarea angajată va avea să dea directoarei mână de ajutor la serviciul internatului.

Sibiu, din ședința comitetului „Asociațiunii”.
ținută la 5 August 1909. 1—3 [45]

Iosif Sterea Șuluțu m. p. Oct. C. Tăslăuanu m. p.
prezident. secretar.

Convocare

Domnii acționari ai societății comerciale pe acții „Severineana” să invite la a.

XI. adunare generală ordinară,

care să va țineă în Caransebeș la 30 Septemvrie a. c. st. n. la 10¹/₂ ore nainte de amiază, în sala Comunității de avere.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii și bilanțul pe timpul dela 1 Iulie 1908 până la 30 Iunie 1909.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciziune asupra celor de sub punct 1, 2 și darea absoluturului.

Caransebeș, în 11 Septemvrie 1909.

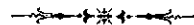
Aurel Marin

președinte.

Traian Ionașiu

secretar.

Observare. Tot deciziv în adunarea generală au numai acei acționari, cari cel puțin cu 3 zile înainte de adunarea generală au depus la societate acțiunile transcrise pe ei cu cel puțin 3 luni înainte de adunarea generală (§. 25), și eventual document de plenipotență.

Știri

Consistoriul mitropolitan s'a întrunit Joi în 20 l. c. Au luat parte: I. P. S. Sa *Ioan Mețianu*, arhiepiscop și mitropolit, P. S. Sa episcopul aradului, I. P. C. Lor: Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Vasile Mangra și toți ceilalți membri. Între altele s'a hotărât în ședința plenară a nu se abate dela punctul de vedere pe care a stat până acum în cestiunea catihizării în școlile de stat identificându-se astfel cu părerile episcopatului bisericii gr. ort. române din patrie, exprimate în remonstrațiunea înaintată guvernului prin I. P. S. Sa Mitropolitul *Ioan Mețianu* și publicată în Nr. 87 al Telegrafului român.

Anunț. Înscrierile la institutul teologic-pedagogic din loc sânt la 1—3 Septemvrie incluzive dela 8—12 ore a. m. În aceste zile sânt și examenele de emendare. *Direcțiunea.*

La polul de nord să fi ajuns americanul Dr. F. Cook și anume la 21 Aprilie 1908. Amănunte lipsesc, căci informațiile nu sânt deplin sigure. Aceeaș să vorbește acum de colonelul american Peary. Ce-o fi adevărat?

Holera în Olanda. În orașul Rotterdam s'au bolnăvit mai mulți oameni de boala aceasta. Au murit mai multe persoane, iar boala să răspândește și în alte orașe.

Inundări groaznice au fost în Mexico. S'an înecat 2000 de oameni, iar 30000 stau supt cerul liber. Drumurile de fier sânt inundate. Pagubele să urcă la 60 milioane.

Furtuni unde sânt? Cele mai multe furtuni sânt în jurul ecvatorului. Insula Iava e m i mult băntuită de furtuni, pe an cam 97 de zile sânt furtunoase. Insula Sumatra are 86 zile de furtună, Hindustan 56, Borneo 54, Coasta de aur în partea de vest a Africii are 52, Rio de Janeiro în Brazilia 51 zile de furtună. În Europa cele mai multe furtuni sânt în Italia (38 zile), Franța și Rusia de sud (câte 16 zile), Marea Britanie și Elveția 7 zile, Norvegia are 4 zile de furtună. În Cairo d. e. tunetul să aude cam de 3 ori pe an, iar în nordul Islandei, Novaia Semlia și coasta Mării sibiriene nu sânt furtuni aproape niciodată.

În 15 ani au fost trăsniți 232 plopi, 130 molifti, 25 peri, 18 stejari, 14 tei, 5 castani, meri și cireși.

Vârsta lui Metusalem. Un colaborator al ziarului „Jewish World” (lumea Jidovilor) afirmă că Metusalem, cel mai bătrân între toți oamenii, ar fi avut 78 ani și 9 luni. Amintitul colaborator zice că suferă îndoială că în vechime s'a întrebuițat luna la măsurarea timpului — ce fiind anevoios oamenii au început să împărțască timpul altfel. După o părere anii dintâi erau numai de 5 luni — ce așijdererea să folosește mai târziu. De luăm învârtirea lunii în 29¹/₂ zile ca un an, apoi Adam (930 ani) a ajuns vârsta de 75¹/₄ ani, iar Metusalem (969 ani) de 78³/₄ ani. Psalmistul (89, 10. 11) încă spune că viața omului e de 70 ani și nu să poate presupune că dela patriarhi până la David viața oamenilor să fi scăzut cu ¹¹/₁₂ părți. Luând anul de 5 luni, apoi Avram care a viețuit după

Biblie 175 a viețuit 72 ani, Isac (180) 74 ani Egiptenii încep întâi să aibă ani de 12 luni. Câte nu născocesc așanumita știință; ce să-i faci dacă e raționalist!

Popor și popor.* La 1762 ambasadorul francez, principele de Nivernais, a călătorit la Londra, pentru încheierea păcii între acele țări. Suita sa numără o trimis-o înainte și el cu puțini slujitori a plecat ceva mai târziu. În această cale o noapte a trebuit să o petreacă într'un hotel în Cantenbury. Dimineața hotelierul îi prezintă socola și cere 50 Guinea (à cum 25 cor.). Principele foarte surprins, dar neavând încotro, plătește cu gândul de a-și căuta dreptatea la judecătoria și călătorește mai departe. Locuitorii Cantenburyului cum cum nu, de prin chelneri aud despre această întâmplare și pelângă toată antipatia ce o aveau față de Franceji, se mâniază foc pe hotelier ținând fața lui de o pată pe națiune. Ei deci cât mai îngrabă țin o adunare, aleg un comitet spre a da cea mai deplină satisfacție principelui, la care și trimiseră o ștafeta rugându-l să predeie afacerea judecătoriai. Principele surprins de aceasta, mulțamește comitetului și laudă ambițiunea pentru cinstea țării, dar le comunică, că nu mai voește a face nici un proces și îi roagă să l.să afacerea întru atâta. Locuitorii se deoid a prelua singuri afacerea înaintea judecătoriai. Dar au pedepsit pe hotelier mai mult pe altă cale. Hotelul era cel dintâi. Îndată după întâmplarea aceea nu a mai intrat în el nici un singur individ ca și când ar fi fost atins de ciumă. În scurt timp hotelierul a fost ruinat total. Creditorii cereau banii. El neavând cu ce plăti s'a ascuns dinaintea lor fugind la Londra întreprinzând serviciile cele mai de jos, în care a și murit. Pedepsa aceasta s'a publicat în toate jurnalele și așa a ajuns și la principe, care toată afacerea o admira și o privea de cea mai înșămnata dovadă despre sentimentul de dreptate și putere a națiunii engleze.

Miere de stup curată, prima calitate, din stu-
vânzare în quant de 800 kgr. la preotul român
IOAN JUCOS, Szervesty (u. p. Karánsebes).

În vase de tinichea de 5 kgr. încă să poate procura cu 7 cor. franco. Calitatea escelentă a mierei o adeverește *medalia de aur*, diploma de onoare, obținute la expoziția din București din a. 1906, precum și o mulțime de scrisori de recunoștință dela persoane distinse din patrie și străinătate.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Ven. Conzistor diecezan ddo 5 August a. c. sub Nr. 4642 E ex 1909, se escrie licitațiune minuendă pentru pardosirea cu granito-terazzo a bisericii gr. ort române din comuna **Cólnic** (Kólnic), protopresbiteratul Bocșei.

Prețul de esclamarie este 1143: cor.

Licitațiunea să va ținea în 13/26 Septemvrie 1909 la orele 11 a. m. în școala conf. gr. ort. rom. de băeți din loc.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze în ziua amintită, având a depune vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata ori în hârtii de valoare.

Specificațiunea de măsuri și spese precum și condițiunile de licitațiune să pot vedea în orice zi la subscrisul notar ai com. parohial.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de preferință asupra acelor măestri întreprinzători, în cari va avea mai multă încredere. Întreprinzătorul nu are drept de a pretinde diurne sau viatic și spese de călătorie.

Întreprinzătorul este îndatorat să rebonifice comunei bisericești spesele de 100 cor. avute cu compunerea specificațiunei.

Cólnic în 15/28 August 1909.

Traian Baias

preș. com. par.

Sofronie Andrițoi

not. com. par.

Înconfelegere cu administratorul protopop. tractual: **Petru Ieremia.**

2—3 [11]

* Trinitise de preotul N. Jurca din Cireș.

Concurse

Pentru întregirea postului de învățător de la școala confesională gr. or. rom. din **Srediștea-mică**, protopresbiteratul Vârșăului să escrie în urma decisului Venerabilului Conzistoriu diecezan din 18/31 Iulie a. c. Nr. 4504 Sc. concurs cu termen de 30 de zile dela publicarea în Foaia diecezană.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar anul de 1000 cor.
2. Cuartir grătit în edificiul școlar cu grădină de legumi.
3. De la fiecare înmormântare unde va fi poftit 1 coroană.
4. De la fiecare parastas 1 coroană.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, și a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești. Mai departe a purta scripturistica ca notariu al comitetului și sinodului parohial și a compune socolile bisericești și ale cultului fără altă remunerațiune.

Pentru servicii în a te comune comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursesle lor adresate comitetului parohial Prea Onoratului oficiu protopresbiter al Vârșăului și a se prezenta, dar numai odată, în vreo Duminică sau sărbătoare în Sf biserică cu eseeptiunea zilei de alegere, spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Srediștea-mică 3 August 1909.

2—3 [44]

Alimpie Mihai

preș. com. par.

George Jumanca

not. com. par.

În confelegere cu mine: **Traian Oprea**, protopresbiter.

Pe baza decisului Venerabilului Conzistor diecezan de ddo 22 Iulie 1909. Nr. 4519 B. ex. 1909, să escrie din nou concurs pentru alegerea unui *capelan* pe lângă neputinciosul paroh Nicolae Otonoga la parohia de clasa II-a din comuna **Ciorda**, protopresbiteratul Biserici-albe cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“ cu următoarele emolumente:

1. A treia parte din sesiunea constatătoare de 32 jugere de arătură.

2. A treia parte din stola uzitată.

3. Cortel liber.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursesle instruate conform stat. organic și a regulamentului pentru parohii, adresate com. paroh. gr. or. rom. din Ciorda, M. On. Domn Sofronie Nedici adm. protopresbiter al Biserici-albe.

Recurenții au să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cele bisericești și oratorie cu prealabila invoice a oficiului protopresbiter al, însă nicidecum în ziua de alegere.

Ciorda la 22 Iulie 1909.

3—3 (37)

Adam Vrecea m. p.

preș. com. parohial

Aurel Novac m. p.

not. com. par.

În confelegere cu mine: **Sofronie Nedici** m. p. adm. protopresbiter.

Pe baza ord. Ven. Conzistor diecezan ddo 7/20 Iuliu 1909 Nr. 2589 Șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățător la școala II-a conf. or. rom. din **Cebza**, protopresbiteratul Ciacovei cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata: 600 cor.

2. Lemne învățătorului: 80 cor.

3. Lemne pe sama școlii: 60 cor.

4. Paușal pentru curatorul școlii: 60 cor.

5. Pentru conferință și ad. gen: 30 cor.

6. Scripturistica oficiului școlar: 10 cor.

7. Dela înmormântări: 1 cor.

8. Cortel liber în edificiul școlii, precum și folosința intravilanului bisericesc ca grădină.

Alegândul învățător e îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești, a înființa un cor cu tinerimea școlară și cu cei adulți.

Nou alesul învățător este îndatorat a instrua cl. III-VI. micste.

Pentru servicii prestate în altă comună nou alesului învățător în ceea ce privește cvincvinalul nu i-se acordă nici un favor.

Recurenții sânt poftiți a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare, cu încuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual, nicidecum însă în ziua de alegere.

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Cebza, au a să subșterne P. On. Oficiu protopresbiteral din Ciacova, comitatul Timiș.

Cebza, din ședința comitetului parohial, ținută la Iulie 1909 st. v.
3—3 [38]

Nicolae Bocea m. p.
preș. com. par.

Ioan Gruescu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Ioan Pinciu*.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din **Apadia**, protopresbiteratul Caransebeșului, să escrie concurs cu termin de 30 de zile.

Emolumentele :

Salar în bani gata 600 cor.

Două jugăre de pământ care aduc venit 80 cor.

Ajutor dela biserică cât timp școala va fi confesională 200 cor.

Desdaunare pentru un intravilan 20 cor.

Șasesprezece metri de lemne în preț de 128 cor.

Pentru conferințele învățătoresți 20 cor.

Pentru scripturistică 10 cor.

Pentru participare la înmormântări unde va fi poftit câte 40 fil. Cortel liber.

Recurenții sânt poftiți a-și înainta petițiile de concurs P. On. oficiu protopresbiteral în Caransebeș și a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare în biserică.

Recurenții compromiși față de comuna bisericească nu să admit.

Alesul va fi îndatorat a purta cantoratul în biserică.

Pentru servicii prestate în alte comune nu să dă nici un emolument.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual. 3—3 [43]

Pentru ocuparea parohiei de clasa a II-a din comuna **Var**, protopresbiteratul Caransebeșului, să escrie concurs cu termin de 30 de zile.

Emolumente :

1. O sesiune parohială în complex de 31 jugere.

2. Desdaunare de taxe stolare și bir parohială 2 coroane dela 160 case în total 320 coroane.

3. Venite accidentale 100 cor.

4. Cortel liber cu edificii economice și grădină do legumi.

Din venitele parohiei compet $\frac{1}{3}$ văduvei preotese un an întreg.

Recurenții sânt poftiți a-și înainta petițiile de concurs P. O. oficiu protopresbiteral în Caransebeș și a se prezenta în biserică în vr'o Duminecă sau sârbătoare.

3—3 [42]

Comitetul parohial

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru întregirea definitivă a posturilor de învățători la școlile confesionale gr. or. române din **Crivina**, **Homoșdia** cu filia **Coșăvița**, **Jupânești** cu filia **Băloșești**, **Mutnicul-mic** cu filia **Dragșinești**, **Petroasa**, **Povergina** și **Sarazani**, să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

I. Crivina.

1. Salar în bani gata 360 cor.

2. Pentru scripturistică 6 cor.

3. Pentru conferință 10 cor.

4. Lemne pentru foc 30 cor.

5. Cortel în natură cu grădină de jumătate jugăr.

II. Homoșdia — Coșăvița.

1. Salar în bani gata 332 cor.

2. Pentru conferință și adunarea generală 16 cor.

3. Pentru scripturistică 7 cor.

4. Pentru lemne 32 cor., pe sama învățătorului 16 cor. și pe sama școalei 16 cor., lemnele le va aduce și tăia comuna bisericească.

5. Pentru servitorul școalei 8 cor.

6. Dela înmormântări cu liturghie 1 cor., fără liturghie 40 fil.

7. 17 Hl cucuruz în boambe.

8. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de jumătate jugăr.

9. Jumătate jugăr pământ arător cu venit de 50 cor.

III. Jupânești — Băloșești.

1. Salar în bani gata 600 cor.

2. Pentru conferință 10 cor.

3. Pentru adunarea generală 10 cor.

4. Pentru scripturistică 10 cor.

5. Pentru lemne 30 cor., pe sama învățătorului 15 cor. și pe sama școalei 15 cor.

6. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fileri.

7. Locuință liberă cu grădină de jumătate jugăr.

IV. Mutnicul-mic — Dragșinești.

1. Salar în bani gata 328 cor.

2. 18 Hl. grâu.

3. 18 Hl. cucuruz.

4. Pentru conferință și adunarea generală 16 cor.

5. Pentru lemne 72 cor., pe sama învățătorului 24 cor. și pe sama școalei 48 cor.

6. Locuință liberă cu grădină pentru legumi.

V. Petroasa.

1. Salar în bani gata 440 cor.

2. Pentru conferință 12 cor.

3. Pentru scripturistică 12 cor.

4. Pentru lemne 34 cor., pe sama învățătorului 17 cor. și pe sama școalei 17 cor.

5. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de $\frac{1}{2}$ jugăr.

6. Un jumătate jugăr fânaț în hotarul comunal.

VI. Povergina.

1. Salar în bani gata 300 cor. în acest salar de 300 cor. se cuprind și ajutorul revocabil de 100 cor. dela Venerabilul Conzistor diecezan.

2. Pentru conferință și adunarea generală 12 cor.

3. Pentru scripturistică 10 cor.

4. Pentru facerea socoșilor bisericeii și a cultului 20 cor.

5. 20 metri lemne de foc în natură aduse în curtea școalei pentru învățător și sala de învățământ.

6. 3 jugăre de pământ arător și fânaț cu venit de 20 cor.

7. Locuință liberă cu grădină pentru legumi.

VII. Sarazani.

1. Salar în bani gata 600 cor.

2. Adunarea generală și conferință 20 cor.

3. Pentru scripturistică 10 cor.

4. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

5. Locuință liberă cu grădină de un jugăr.

Învățătorii din comunele: Homoșdia — Coșăvița, Jupânești — Băloșești, Mutnic — Dragșinești au să țină prelegerile în mod alternativ.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a purta scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a compune socoșile cultului și a bisericeii.

Pentru serviciile prestate înainte de ocuparea vreunui din aceste posturi, comunele nu acordă alesului nici un fel de emolument decât cele indicate aici.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruate conform normelor din vigoare în terminul deschis la oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Făget.

Comitetul parohial dorește ca recurenții să se prezinte în vro Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică a respectivei comune, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

1—3 [48]

Făget, în 26 August 1909.

În conțelegere cu comitetele parohiale. *Sebastian Olariu* m. p. protopresbiter tractual.

Convocare

Domnii acționari ai societății comerciale „Gloria“ din Făget sunt invitați prin aceasta la

a VII-a adunare generală,

care să va ținea în Făget, la 15/28 Septembrie 1909 la 10 ore a. m. cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune VII.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Darea absoluturului membrilor din direcțiune și comitetului de supraveghiere.
4. Decisiune asupra profitului curat.
5. Alegerea membrilor din direcțiune și a comitetului de supraveghiere.
6. Esmiterea a doi acționari pentru autentificarea protocolului luat în adunarea generală.
7. Eventuale propuneri.

Făget, la 7 Septembrie 1909.

Direcțiunea.

Debit		CONTUL BILANT				Credit	
Cassa		3939	13	Capital social		30000	—
Timbre		696	49	Creditori		29581	03
Marfă		97390	20	Reescomt		12834	92
Debitori		42073	47	Fond de rezervă		1096	29
Spese procesuale		86	07	Cont-curent		71953	68
Mobiliar	3471	—	—	Pro diversi		1390	06
10% amortizare	347	—	—	Dividende neridicate		211	—
Spese de fondare	379	—	—	Profit		545	58
20% amortizare	75	80	303	20			
			147612	56		147612	56

Debit		CONTUL PROFIT ȘI PERDERI				Credit	
Interese de reescompt		1311	33	Venit de'a timbre		548	36
„ „ Cont-curent		4521	90	„ „ marfă		16965	28
Contribuție		1008	73	Interese „ debitori		68	36
Chirie		1000	—	Diverse venituri		966	45
Salare		7640	—	Profit transpus din 1907/8		602	49
Spese		2053	60				
Marcă de prezență		647	—				
10% amortizare din mobilă		347	—				
20% „ „ spese de fond		75	80				
Profit		545	58				
			19150	94		19150	94

Făget, la 30. Iunie 1909.

Dionisiu Feneș m. p.
director executiv.

Pentru contabilitate: Ilie Bérta m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Laurențiu Barzu m. p.

Traian Mihailoviciu m. p.

Alexandru Iclozan m. p.

Ioan Blidariu m. p.

Examinând conturile prezente conform legii și a statutelor le-am aflat exacte.

Comitetul de supraveghiere:

Dimitrie Iosof m. p.

Mihail Zsurma m. p.

Vasilie Nicorescu m. p.

Romul Radulovici m. p.